T009 A HÀM IX (07) Q35-40-Bảy Ngày-2

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH SOÁ 3

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo : –Nay, ta seõ noùi veà baûy söû1, caùc oâng haõy ghi nhôù kyõ. Caùc Tyø-kheo ñaùp: –Thöa vaâng, Theá Toân! Caùc Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät daïy. Theá Toân noùi: –Nhöõng gì laø baûy? 1. Söû tham duïc. 2. Söû saân haän. 3. Söû kieâu maïn. 4. Söû ngu si. 5. Söû nghi. 6. Söû taø kieán. 7. Söû tham ñaém theá gian2. Tyø-kheo, ñoù goïi laø coù baûy söû naøy khieán chuùng sinh, maõi maõi ôû nôi toái taêm, thaân bò troùi buoäc, troâi laên maõi ôû theá gian khoâng coù luùc döøng, cuõng khoâng theå bieát coäi nguoàn cuûa sinh töû. Gioáng nhö hai con traâu moät ñen, moät traéng cuøng chung moät caùi aùch, cuøng loâi keùo nhau khoâng theå xa rôøi nhau. Chuùng sinh naøy cuõng nhö vaäy, bò tham duïc söû, voâ minh söû naøy troùi buoäc khoâng theå lìa nhau, naêm söû coøn laïi cuõng ñuoåi theo. Naêm söû ñuoåi theo thì baûy söû cuõng vaäy. Neáu keû phaøm phu bò baûy söû naøy troùi buoäc troâi laên maõi trong sinh töû khoâng ñöôïc giaûi thoaùt, khoâng theå bieát nguoàn goác khoå. Tyø-kheo neân bieát, do baûy söû naøy maø coù ba ñöôøng döõ ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh. Do baûy söû naøy neân khoâng theå vöôït qua ñöôïc caûnh giôùi teä ma. Nhöng phaùp baûy söû naøy laïi coù baûy phöông thuoác. Nhöõng gì laø baûy? Söû tham duïc, duøng nieäm giaùc yù ñeå trò. Söû saân haän, duøng phaùp giaùc yù ñeå trò. Söû taø kieán, duøng tinh taán giaùc yù ñeå trò. Söû tham ñaém theá gian, duøng hyû giaùc yù ñeå trò. Söû kieâu maïn duøng khinh an* giaùc yù ñeå trò. Söû nghi, duøng ñònh giaùc yù ñeå trò. Söû voâ minh, duøng xaû* giaùc yù ñeå trò. Tyø-kheo, ñoù goïi laø duøng baûy Giaùc yù ñeå trò baûy söû aáy. Tyø-kheo neân bieát, xöa khi Ta chöa thaønh Phaät, coøn ñang thöïc haønh Boà-taùt haïnh, ngoài döôùi boùng caây, suy nghó nhö vaày: “Chuùng sinh Duïc giôùi bò nhöõng gì troùi buoäc?” Laïi nghó: “Chuùng sinh naøy bò baûy söû cuoán troâi trong sinh töû, maõi khoâng ñöôïc giaûi thoaùt. Nay Ta cuõng bò baûy söû naøy troùi, khoâng giaûi thoaùt ñöôïc.” Roài Ta laïi nghó: “Laáy gì ñeå trò baûy söû naøy?” Ta laïi suy nghó: “Baûy söû naøy neân duøng baûy giaùc yù ñeå trò. Ta haõy tö duy veà baûy Giaùc yù.” Khi tö duy baûy Giaùc yù, taâm döùt saïch höõu laäu, lieàn ñöôïc giaûi thoaùt. Sau khi thaønh ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh chaân, trong baûy ngaøy ngoài kieát giaø, Ta tö duy theâm nöõa baûy Giaùc yù naøy. Cho neân, caùc Tyø-kheo, muoán döùt tröø baûy söû thì phaûi tu taäp phaùp baûy Giaùc yù.

Thaát söû ; töùc baûy tuøy mieân. Cf. Paøli, A. iv. 9: sattannaö, anusayaønaö, coù baûy tuøy mieân. 1.

2. Paøli: Kaømaraøga, duïc tham; paæigha, saân; diææha, kieán; vicikiccha, nghi; maøna, maïn; bhavaraøga, höõu tham; avijja, voâ minh.

Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 4

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo : –Coù baûy haïng ngöôøi ñaùng thôø, ñaùng kính, laø phöôùc ñieàn voâ thöôïng theá gian. Nhöõng ai laø baûy haïng ngöôøi? 1. Haønh Töø. 2. Haønh Bi. 3. Haønh Hyû. 4. Haønh Xaû*. 5. Haønh Khoâng. 6. Haønh Voâ töôùng. 7. Haønh Voâ nguyeän. Ñoù goïi laø baûy haïng ngöôøi ñaùng thôø, ñaùng kính, laø phöôùc ñieàn voâ thöôïng theá gian. Vì sao? Vì coù chuùng sinh naøo haønh baûy phaùp naøy thì ôû trong hieän phaùp ñöôïc quaû baùo. Khi aáy, A-nan baïch Theá Toân : –Vì sao khoâng noùi Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn, Bích-chi-phaät, Phaät maø laïi noùi baûy phaùp naøy? Theá Toân noùi: –Baûy haïng ngöôøi, haønh Töø,... haønh cuûa hoï cuøng vôùi Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán Phaät khoâng gioáng nhau. Tuy cuùng döôøng Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán Phaät cuõng khoâng ñöôïc baùo hieän tieàn; nhöng cuùng döôøng baûy haïng ngöôøi naøy, ôû hieän ñôøi ñöôïc baùo. Cho neân, A-nan, caàn phaûi noã löïc duõng maõnh ñeå thaønh töïu baûy phaùp naøy. A-nan, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. A-nan sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 5

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi ao Di haàu, Tyø-xaù-ly cuøng chuùng ñaïi Tyø-kheo goàm naêm traêm vò. Baáy giôø, ñeán giôø khaát thöïc, Theá Toân ñaép y mang baùt cuøng A-nan vaøo Tyø-xaù-ly khaát thöïc. Luùc aáy, trong thaønh Tyø-xaù-ly coù tröôûng giaû teân Tyø-la-tieân nhieàu cuûa laém baùu khoâng theå ñeám xueå, nhöng laïi tham lam keo kieät, khoâng coù taâm hueä thí, chæ höôûng phöôùc cuõ, khoâng taïo theâm phöôùc môùi. Luùc aáy, tröôûng giaû kia daãn caùc theå nöõ ôû haäu cung ca muùa vui ñuøa vôùi nhau. Baáy giôø, Theá Toân ñi ñeán con ñöôøng aáy, bieát maø vaãn hoûi A-nan:

–Tieáng ñôøn ca ñang nghe phaùt ra töø nhaø naøo vaäy? A-nan baïch Phaät: –Ñoù laø töø nhaø cuûa tröôûng giaû Tyø-la-tieân. Phaät baûo A-nan: –Sau baûy ngaøy nöõa, tröôûng giaû naøy seõ qua ñôøi, sinh vaøo ñòa nguïc Theá khoác.3 Vì sao? Ñoù laø phaùp thöôøng. Neáu ngöôøi naøo ñoaïn heát caên laønh, khi maïng chung ñeàu sinh vaøo ñòa nguïc Theá khoác. Nay tröôûng giaû naøy ñaõ heát phöôùc cuõ laïi khoâng taïo phöôùc môùi. A-nan baïch Phaät: –Coù nhaân duyeân gì khieán tröôûng giaû naøy sau baûy ngaøy khoâng qua ñôøi khoâng? Phaät baûo A-nan: –Khoâng coù nhaân duyeân naøo ñeå khoâng qua ñôøi. Nhöõng haønh vi ñaõ taïo kieáp tröôùc hoâm nay ñaõ heát. Ñieàu naøy khoâng theå traùnh khoûi. A-nan baïch Phaät: –Coù phöông caùch naøo giuùp tröôûng giaû naøy khoâng sinh vaøo ñòa nguïc Theá khoác khoâng? Phaät baûo A-nan: –Coù caùch naøy coù theå giuùp tröôûng giaû khoâng vaøo ñòa nguïc. A-nan baïch Phaät: –Nhaân duyeân naøo ñeå tröôûng giaû khoâng vaøo ñòa nguïc? Phaät baûo A-nan: –Neáu tröôûng giaû naøy, caïo boû raâu toùc, maët ba phaùp

y, xuaát gia hoïc ñaïo, thì traùnh khoûi toäi naøy ñöôïc. A-nan baïch Phaät: –Nay con coù theå khieán cho tröôûng giaû naøy xuaát gia hoïc ñaïo! Roài thì A-nan töø giaõ Theá Toân, ñi ñeán nhaø tröôûng giaû naøy, ñöùng ôû ngoaøi cöûa. Khi aáy, tröôûng giaû töø xa troâng thaáy A-nan ñeán, lieàn ra ngheânh ñoùn vaø môøi ngoài. A-nan baûo tröôûng giaû: –Hieän toâi ôû gaàn Baäc Nhaát Thieát Trí, nghe Nhö Lai baùo tröôùc veà thaân oâng, sau baûy ngaøy nöõa thaân hoaïi maïng chung seõ sinh vaøo ñòa nguïc Theá khoác. Tröôûng giaû nghe roài, trong loøng sôï haõi, loâng toùc döïng ñöùng, thöa vôùi A-nan: –Coù caùch naøo giuùp trong baûy ngaøy khoâng qua ñôøi khoâng? A-nan ñaùp: –Khoâng coù caùch naøo giuùp trong baûy ngaøy thoaùt khoûi maïng chung. Tröôûng giaû laïi baïch: –Coù caùch naøo giuùp con maïng chung khoâng sinh vaøo ñòa nguïc Theá khoác khoâng? A-nan ñaùp: –Theá Toân coù daïy nhö vaày: “Neáu tröôûng giaû caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, xuaát gia hoïc ñaïo, thì khoâng vaøo trong ñòa nguïc.” Nay tröôûng giaû coù theå xuaát gia hoïc ñaïo ñeå ñeán bôø kia. Tröôûng giaû baïch: –Ngaøi A-nan, haõy ñi tröôùc, toâi seõ ñeán ngay. Sau ñoù, A-nan lieàn ra ñi. Tröôûng giaû töï nghó: “Baûy ngaøy haõy coøn xa. Nay ta coù theå töï vui thích nguõ duïc, sau ñoù seõ xuaát gia hoïc ñaïo.” Hoâm sau, A-nan laïi ñeán nhaø tröôûng giaû, noùi vôùi tröôûng giaû:

Theá khoác ; TNM: Ñeà khoác. Coù leõ teân khaùc cuûa ñòa nguïc Khieáu hoaùn .
Cf. Tröôøng 19. 3.

–Moät ngaøy ñaõ qua, chæ coøn laïi saùu ngaøy, ñuùng luùc xuaát gia! Tröôûng giaû baïch: –Ngaøi A-nan, haõy ñi tröôùc ñi, toâi seõ theo ngay. Nhöng tröôûng giaû kia vaãn coá khoâng ñi. Qua hai ngaøy, ba ngaøy cho ñeán saùu ngaøy, luùc naøy A-nan ñeán nhaø tröôûng giaû baûo tröôûng giaû: –Ñuùng luùc haõy xuaát gia, keûo sau hoái haän khoâng kòp. Neáu khoâng xuaát gia, hoâm nay maïng chung seõ sinh vaøo trong ñòa nguïc Theá khoác. Tröôûng giaû baïch A-nan: –Toân giaû haõy ñi tröôùc, toâi seõ theo sau ngay. A-nan baûo: –Tröôûng giaû, hoâm nay duøng thaàn tuùc gì ñeå ñeán nôi aáy, maø baûo toâi ñi tröôùc? Nay caû hai phaûi ñi cuøng luùc. Luùc aáy, A-nan daãn tröôûng giaû naøy ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài baïch Phaät: –Tröôûng giaû naøy, nay muoán xuaát gia hoïc ñaïo, cuùi xin Nhö Lai cho pheùp caïo boû raâu toùc, khieán ñöôïc hoïc ñaïo. Phaät baûo A-nan: –Nay oâng haõy ñích thaân ñoä cho tröôûng giaû naøy. Luùc aáy, A-nan vaâng lôøi Phaät daïy, lieàn caïo boû raâu toùc cho tröôûng giaû, daïy cho ñaép ba phaùp y, cho hoïc chaùnh phaùp. Baáy giôø, A-nan daïy Tyø-kheo kia raèng: –OÂng haõy nhôù nghó tu haønh, nieäm Phaät, nieäm Phaùp, nieäm Taêng Tyø-kheo, nieäm giôùi, nieäm thí, nieäm thieân, nieäm tòch tónh, nieäm an-ban, nieäm thaân, nieäm töû. Haõy tu haønh phaùp nhö vaäy. Ñoù goïi laø Tyø-kheo. Haønh möôøi nieäm naøy thì laäp töùc ñöôïc quaû baùo lôùn, ñöôïc phaùp vò cam loà. Sau khi tu taäp phaùp nhö vaäy roài, ngay trong ngaøy hoâm ñoù, maïng chung sinh leân Töù Thieân vöông. Baáy giôø, A-nan lieàn hoûa thieâu thaân kia, roài trôû veà choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ñöùng qua moät beân. Baáy giôø, A-nan baïch Theá Toân: –Vöøa roài Tyø-kheo Tyø-la-tieân ñaõ qua ñôøi. OÂng sinh veà nôi naøo? Theá Toân baûo: –Tyø-kheo naøy cheát sinh leân Töù Thieân vöông. A-nan baïch Phaät: –ÔÛ ñoù maïng chung seõ sinh nôi naøo? Theá Toân baûo: –ÔÛ ñoù maïng

chung seõ sinh leân trôøi Tam thaäp tam, roài laàn löôït sinh leân trôøi Dieäm thieân, trôøi Ñaâu-suaát, trôøi Hoùa töï taïi, trôøi Tha hoùa töï taïi. Töø ñoù maïng chung, sinh trôû laïi cho ñeán trôøi Töù Thieân vöông. Naøy A-nan, ñoù goïi laø Tyø-kheo Tyø-la-tieân baûy phen chuyeån voøng trong trôøi ngöôøi, cuoái cuøng ñöôïc laøm thaân ngöôøi, xuaát gia hoïc ñaïo, seõ döùt saïch goác khoå. Vì sao? Vì vò aáy coù loøng tin ôû Nhö Lai. A-nan neân bieát, Coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy, Nam Baéc hai vaïn moät ngaøn do-tuaàn, Ñoâng Taây baûy ngaøn do-tuaàn. Neáu coù ngöôøi cuùng döôøng ngöôøi coõi Dieâm-phuø-ñeà, phöôùc ñoù coù nhieàu khoâng? A-nan baïch Phaät: –Thaät nhieàu, thaät nhieàu, baïch Theá Toân. Phaät baûo A-nan: –Neáu chuùng sinh naøo chæ trong khoaûnh khaéc, loøng tín taâm khoâng ñöùt ñoaïn, tu taäp

möôøi nieäm, phöôùc kia khoâng theå löôøng, khoâng coù theå ño löôøng ñöôïc. Nhö vaäy, A-nan haõy tìm caàu phöông tieän tu taäp möôøi nieäm. A-nan, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. A-nan sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 64

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Ta seõ noùi phaùp cöïc dieäu, khoaûng ñaàu, giöõa, cuoái ñeàu thieän xaûo, nghóa lyù saâu xa, ñaày ñuû tu phaïm haïnh. Kinh naøy goïi laø: “Phaùp thanh tònh caùc laäu”, caùc oâng haõy nhôù nghó kyõ. Caùc Tyø-kheo ñaùp: –Thöa vaâng, Theá Toân! Caùc Tyø-kheo vaâng theo Phaät daïy. Theá Toân baûo: –Sao goïi laø phaùp saïch caùc laäu? Hoaëc coù höõu laäu ñöôïc ñoaïn tröø bôûi thaáy, hoaëc coù höõu laäu ñöôïc ñoaïn tröø bôûi thaân caän, hoaëc coù höõu laäu ñöôïc ñoaïn tröø bôûi vieãn ly, hoaëc coù höõu laäu ñöôïc ñoaïn tröø bôûi ngoä laïc, hoaëc coù höõu laäu ñöôïc ñoaïn tröø bôûi oai nghi, hoaëc coù höõu laäu ñöôïc ñoaïn tröø bôûi tö duy.5 Sao goïi laø höõu laäu ñöôïc ñoaïn tröø bôûi thaáy? ÔÛ ñaây, keû phaøm phu khoâng gaëp Thaùnh nhaân, khoâng thuaän theo phaùp Nhö Lai, khoâng theå thuû hoä phaùp Hieàn thaùnh, khoâng thaân caän Thieän tri thöùc, khoâng tuøng söï vôùi Thieän tri thöùc; phaùp ñaõ ñöôïc nghe caàn tö duy maø khoâng phaân bieät; phaùp khoâng neân tö duy maø tö duy, khieán cho duïc laäu chöa sinh lieàn sinh, duïc laäu ñaõ sinh lieàn taêng nhieàu; höõu laäu chöa sinh lieàn sinh, höõu laäu ñaõ sinh lieàn taêng nhieàu; voâ minh laäu chöa sinh lieàn sinh, voâ minh laäu ñaõ sinh lieàn taêng nhieàu. Ñoù laø phaùp khoâng neân tö duy maø tö duy. Sao goïi laø phaùp neân tö duy, nhöng khoâng tö duy6? Phaùp neân tö duy laø do phaùp ñoù maø duïc laäu chöa sinh khieán khoâng sinh, duïc laäu ñaõ sinh thì lieàn dieät; höõu laäu chöa sinh khieán khoâng sinh, höõu laäu ñaõ sinh thì lieàn dieät; voâ minh laäu chöa sinh khieán khoâng sinh, voâ minh laäu ñaõ sinh thì lieàn dieät. Ñaây goïi laø phaùp neân tö duy maø khoâng tö duy. Ñieàu khoâng neân tö duy maø tö duy, ñieàu neân tö duy laïi khoâng tö duy, khieán duïc laäu chöa sinh lieàn sinh, duïc laäu ñaõ sinh lieàn taêng nhieàu, höõu laäu chöa sinh lieàn sinh, höõu laäu ñaõ sinh lieàn taêng nhieàu, voâ minh laäu chöa sinh lieàn sinh, voâ minh laäu ñaõ sinh lieàn taêng nhieàu. Ngöôøi kia khôûi leân tö duy nhö vaày: “Coù quaù khöù laâu xa hay khoâng?

Ta coù theå coù trong quaù khöù laâu xa aáy.” Hoaëc

4.

Paøli, M.2. Sabbaøsava (R. i. 6). Haùn, Trung 2, kinh 10.

Baûy loaïi trong Trung 2 vaø Paøli. Baûn Haùn naøy chæ coù saùu: Kieán ñoaïn ; Trung 2, kieán ñoaïn; Paøli:

5.

Dassanaø pahaøtabbaø. Thaân caän ñoaïn ; Trung 2: Duïng ñoaïn; Paøli: Paæisevanaø pahaøtabbaø. Tö duy ñoaïn . Vieãn ly ñoaïn . Paøli: Parivajjanaø pahaøtabbaø. Ngoä laïc ñoaïn . Tö duy ñoaïn , Paøli: Bhaøvanaø pahaøtabbaø. Coøn laïi, khoâng ñoàng nhaát ñöôïc: Paøli: Saövaraø pahaøtabbaø (phoøng hoä ñoaïn), adhivaøsanaø pahaøtabbaø (kham nhaãn ñoaïn), vinodanaø pahaøtabbaø (tröø dieät ñoaïn). 6. Paøli: Dhammaø manasikaraòìyaø ye dhamme na manasi karoti, phaùp caàn ñöôïc taùc yù maø khoâng taùc yù.

laïi tö duy: “Khoâng coù quaù khöù laâu xa. Ta coù trong quaù khöù laâu xa hay khoâng? Ai coù trong quaù khöù laâu xa? Coù töông lai laâu xa hay khoâng? Ta seõ coù trong töông lai laâu xa.” Hoaëc laïi noùi: “Khoâng töông lai laâu xa. Ta seõ coù trong töông lai laâu xa hay khoâng? Ai coù töông lai laâu xa? Vì sao coù chuùng sinh laâu xa naøy? Chuùng sinh laâu xa naøy töø ñaâu maø ñeán? Töø ñaây maïng chung seõ sinh veà ñaâu?” Ngöôøi kia khôûi leân nhöõng yù nghó chaúng laønh naøy lieàn khôûi leân saùu kieán, laàn löôït sinh töôûng taø: Thaáy raèng coù ngaõ, coù kieán naøy hay khoâpng? Thaáy raèng khoâng coù ngaõ, coù phaùt sinh kieán naøy hay khoâng? Thaáy raèng vöøa coù ngaõ, vöøa khoâng ngaõ, ôû trong ñoù coù phaùt sinh kieán naøy hay khoâng? Laïi do quaùn saùt töï thaân khôûi laïi kieán naøy: ÔÛ nôi chính ta maø khoâng thaáy coù ta. Laïi khôûi leân kieán naøy: ÔÛ nôi khoâng coù ta maø khoâng thaáy khoâng coù ta, ôû trong ñoù khôûi kieán naøy. Baáy giôø, ngöôøi kia laïi sinh taø kieán naøy: Ngaõ ñôøi naøy cuõng laø ngaõ ñôøi sau, toàn taïi maõi ôû ñôøi khoâng bò tan raõ, cuõng khoâng bieán dòch, laïi khoâng dôøi ñoåi.7 Ñoù goïi laø tuï taø kieán. Taø kieán, tai hoïa, saàu bi, khoå naõo ñeàu töø ñaây sinh, khoâng theå chöõa trò, cuõng laïi khoâng theå loaïi boû, laøm taêng goác khoå. Do ñoù khoâng phaûi laø haønh cuûa Sa-moân, ñaïo Nieát-baøn. Laïi nöõa, Tyø-kheo, ñeä töû Hieàn thaùnh tu haønh phaùp kia khoâng maát thöù lôùp, kheùo bieát thuû hoä, tuøng söï theo Thieän tri thöùc. Vò aáy coù theå phaân bieät, bieát roõ phaùp neân tö duy vaø cuõng bieát roõ phaùp naøo neân tö duy. Vò aáy khoâng tö duy phaùp khoâng neân tö duy; tö duy phaùp neân tö duy. Phaùp gì khoâng neân tö duy maø vò aáy khoâng tö duy? ÔÛ ñaây, caùc phaùp khieán duïc laäu chöa sinh beøn sinh, duïc laäu ñaõ sinh beøn taêng nhieàu; höõu laäu chöa sinh beøn sinh, höõu laäu ñaõ sinh beøn taêng nhieàu; voâ minh laäu chöa sinh beøn sinh, voâ minh laäu ñaõ sinh beøn taêng nhieàu. Ñaây goïi laø phaùp khoâng neân tö duy. Phaùp gì neân tö duy maø vò aáy tö duy? ÔÛ ñaây, caùc phaùp khieán duïc laäu chöa sinh khieán khoâng sinh, duïc laäu ñaõ sinh lieàn dieät, höõu laäu chöa sinh khieán khoâng sinh, höõu laäu ñaõ sinh lieàn dieät, voâ minh laäu chöa sinh khieán khoâng sinh, voâ minh laäu ñaõ sinh lieàn dieät.

Ñaây goïi laø phaùp neân töø duy. Vò aáy cuõng khoâng töø duy ñieàu khoâng neân töø duy vò vaø töø duy ñieàu neân töø duy. Vò aáy töø duy nhö vaäy, lieàn dieät ba phaùp. Nhöõng gì laø ba? Thaân taø, giôùi ñaïo vaø nghi8. Neáu khoâng thaáy khoâng bieát thì taêng thaïnh höõu laäu, neáu thaáy nghe nghó bieát thì khoâng taêng haïnh höõu laäu; ñaõ bieát, ñaõ thaáy thì höõu laäu lieàn khoâng sinh. Ñaây goïi laø laäu do thaáy ñoaïn ñöôïc.9 Sao goïi laø laäu ñöôïc ñoaïn baèng kham nhaãn10? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo chòu ñöïng ñoùi laïnh, caàn

7. Ñoaïn Haùn dòch naøy khoù thoâng. Tham chieáu Paøli, saùu kieán chaáp veà ngaõ: 1. Atthi me attaø, coù töï ngaõ cuûa toâi. 2. Natthi me attaø, khoâng coù töï ngaõ cuûa toâi. 3. Attanaøva attaønaö saójaønaømì, do chính toâi, toâi nhaän bieát coù töï ngaõ. 4. Attanaøva anattaønaö saójaønaømì, do chính toâi, toâi nhaän bieát khoâng coù töï ngaõ. 5. Anattanaøva attaønaö saójaønaømì, khoâng do chính toâi, toâi nhaän bieát coù töï ngaõ. 6. Yo me ayaö attaø vaødo vedeyyo tatra tatra kalyaøòapaøpakaønaö kammaønaö vipaøkaö paæisaövedeti so kho pana me ayaö attaø nicco dhuvo sassato aviparièaøma-dhammo sassatisamaö tatheva æhassatì, töï ngaõ naøy cuûa toâi noùi, nôi naøy nôi kia noù caûm thoï baùo dò thuïc cuûa nghieäp thieän aùc, cho neân töï ngaõ naøy thöôøng toàn, vónh cöûu, khoâng bieán ñoåi, maõi maõi toàn taïi nhö vaäy. Ba keát (Paøli: Tìòi saöyojanaøni): Thaân taø , töùc (höõu) thaân kieán (Paøli: Sakkaøyadiææhi); giôùi ñaïo , töùc 8.

giôùi caám thuû (Paøli: Sìlabbataparaømaøso); nghi (Paøli: Vicikicchaø). 9. Caùc laäu naøy, chính yeáu laø ba keát, ñöôïc ñoaïn tröø ôû kieán ñaïo, töùc khi thaáy boán Thaùnh ñeá. Haùn dòch naøy thieáu maát ñoaïn noùi veà thaáy boán Thaùnh ñeá, maø trong Trung 2 vaø baûn Paøli coù noùi roõ. 10. Haùn: Cung kính; neân hieåu laø kham nhaãn (Paøli: Adhivaøsanaø). Trong lieät keâ, khoâng ñeà caäp muïc naøy. Xem

khoå, gioù möa, ruoài muoãi, lôøi aùc, maï nhuïc, thaân sinh thoáng khoå, raát laø ñau buoàn, maïng saép muoán döùt, maø coù theå nhaãn chòu. Neáu khoâng nhö vaäy, lieàn sinh khoå naõo. Neáu coù theå kham chòu, thì khoâng sinh nhö vaäy. Ñaây goïi laø laäu ñöôïc ñoaïn bôûi kham nhaãn*. Sao goïi laø laäu ñöôïc ñoaïn baèng thaân caän11? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo naém giöõ taâm khi nhaän y, khoâng vì trang söùc maø chæ muoán giöõ gìn thaân theå, muoán tröø laïnh noùng, muoán cho gioù möa khoâng chaïm vaøo thaân mình; laïi che thaân theå khoâng ñeå loä ra ngoaøi. Laïi nöõa, naém giöõ taâm theo thôøi khaát thöïc, khoâng khôûi taâm nhieãm ñaém, chæ coát giöõ gìn thaân theå khieán cho beänh cuõ ñöôïc laønh, môùi khoâng sinh; gìn giöõ caùc haønh khoâng cho xuùc phaïm, an oån laâu daøi maø tu taäp phaïm haïnh laâu beàn ôû ñôøi. Laïi naém giöõ taâm yù, khi thoï duïng giöôøng gheá, cuõng khoâng ham trang trí toát ñeïp, chæ mong tröø ñoùi laïnh, gioù möa, ruoài muoãi, giöõ gìn thaân mình ñeå thöïc haønh ñaïo phaùp. Laïi nöõa, giöõ taâm khi thoï duïng thuoác trò beänh, khoâng sinh taâm nhieãm ñaém nôi thuoác trò beänh kia, chæ mong cho beänh taät ñöôïc tröø khoûi, thaân theå ñöôïc an oån. Neáu khoâng thoï duïng nhö vaäy thì tai haïi cuûa höõu laäu seõ phaùt sinh. Neáu thoï duïng nhö vaäy thì tai haïi cuûa höõu laäu khoâng sinh. Ñaây goïi laø höõu laäu ñöôïc ñoaïn bôûi thaân caän. Sao goïi laø laäu hoaëc

ñöôïc ñoaïn bôûi vieãn ly? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo tröø boû töôûng loaïn12 gioáng nhö voi döõ, laïc ñaø, boø ngöïa, hoå soùi, choù, raén, haàm saâu, bôø hieåm, gai goùc, söôøn cao, buøn laày; thaûy ñeàu neân traùnh xa chuùng; chôù tuøng söï vôùi aùc tri thöùc, cuõng laïi khoâng gaàn guõi vôùi ngöôøi aùc, hay tö duy thuaàn thuïc khoâng lìa khoûi ñaàu moái cuûa taâm. Neáu khoâng giöõ gìn13 thì sinh höõu laäu, neáu uûng hoä* thì khoâng sinh höõu laäu. Ñaây goïi laø höõu laäu ñöôïc ñoaïn bôûi vieãn ly. Sao goïi laø höõu laäu ñöôïc ñoaïn bôûi ngoä laïc14? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo sinh töôûng duïc maø khoâng lìa boû; khôûi töôûng saân nhueá cuõng khoâng lìa boû; laïi khôûi töôûng taät ñoá cuõng khoâng lìa boû. Neáu khoâng lìa boû thì sinh höõu laäu, neáu coù theå lìa boû lieàn coù theå khoâng khôûi höõu laäu. Ñaây goïi laø höõu laäu ñöôïc ñoaïn bôûi ngoä laïc. Sao goïi laø laäu ñöôïc ñoaïn nhôø oai nghi15? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo khi maét thaáy saéc khoâng khôûi töôûng saéc, cuõng khoâng khôûi taâm nhieãm oâ, giöõ nhìn nhaõn caên ñaày ñuû, khoâng ñeå khuyeát laäu. Khi tai nghe tieáng, muõi ngöûi muøi, löôõi neám vò, thaân bieát mòn trôn, yù bieát phaùp ñeàu khoâng khôûi taâm nhieãm oâ, cuõng khoâng khôûi ñaém maø giöõ gìn yù caên. Neáu khoâng giöõ gìn oai nghi mình thì sinh höõu laäu, neáu giöõ gìn oai nghi mình thì khoâng coù tai hoaïn höõu laäu. Ñaây goïi laø laäu ñöôïc ñoaïn bôûi oai nghi. Sao goïi laø laäu ñöôïc ñoaïn bôûi tö duy? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo tu nieäm giaùc yù, y voâ duïc, y khoâng nhieãm oâ, y dieät taän maø caàu xuaát yeáu; tu phaùp giaùc yù, tinh taán giaùc yù, hyû giaùc yù, khinh an* giaùc yù, ñònh giaùc yù, xaû* giaùc yù, y voâ duïc, y khoâng nhieãm oâ, y dieät taän maø caàu xuaát yeáu. Neáu khoâng tu phaùp naøy thì sinh tai hoaïn höõu laäu. Neáu coù theå tu phaùp naøy thì khoâng sinh tai hoaïn höõu laäu. Ñaây goïi laø laäu ñöôïc ñoaïn bôûi tö duy. Laïi nöõa Tyø-kheo, ôû nôi Tyø-kheo maø nhöõng gì laø höõu laäu ñöôïc ñoaïn tröø bôûi kieán, lieàn

cht. treân.

11.

Xem cht. treân.

12.

Neân hieåu laø traùnh neù nhöõng aùc thuù khi Tyø-kheo soáng trong röøng.

13.

Neân hieåu, neáu khoâng traùnh xa.

14.

Noäi dung töông ñöông vôùi Paøli: Ñoaïn tröø do tröø dieät (vinodanaø). Töø Haùn dòch ngoä laïc khoâng phuø hôïp vôùi noäi dung. Coù leõ Haùn dòch ñoïc nhaàm vôùi töø naøo ñoù.

15.

Noäi dung töông ñöông Paøli: Ñoaïn töø do phoøng hoä (saövaøra), töùc thuû hoä caùc caên. Haùn hieåu laø oai nghi töùc caùc cöû chæ.

ñöôïc ñoaïn tröø bôûi kieán; ñöôïc ñoaïn tröø bôûi kham nhaãn* lieàn ñöôïc ñoaïn tröø bôûi kham nhaãn*, ñöôïc ñoaïn tröø bôûi thaân caän lieàn thaân caän, vieãn ly lieàn ñöôïc ñoaïn tröø bôûi vieãn ly, ñöôïc ñoaïn tröø bôûi oai nghi lieàn ñöôïc ñoaïn tröø

bôûi oai nghi, ñöôïc ñoaïn tröø bôûi tö duy lieàn tö duy. Ñoù goïi laø Tyø-kheo ñaày ñuû taát caû oai nghi coù theå ñoaïn aùi keát, boû aùi duïc, vöôït qua boán boäc löu, daàn daàn thoaùt khoå. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø phaùp tröø höõu laäu. Nhöøng gì maø chö Phaät Theá Toân caàn laøm, vì töø nieäm ñoái vôùi taát caû chuùng sinh, nay Ta cuõng ñaõ laøm xong. Caùc oâng neân luoân luoân vui thích choã vaéng, ôû döôùi boùng caây, chuyeân caàn tinh taán, chôù coù giaûi ñaõi. Hieän taïi khoâng noã löïc, sau hoái haän cuõng voâ ích. Ñaây laø nhöõng lôøi daïy doã cuûa Ta. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.